

Реєстрація зобов'язань за договорами, укладеними без застосування спрощеної закупівлі

У виняткових випадках замовники можуть здійснювати закупівлі товарів, робіт або послуг без застосування норм [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (надалі — Закон), навіть якщо вартісні межі перевищують встановлені частиною 1 статті 3 Закону. В момент подання на реєстрацію бюджетних зобов'язань за такими договорами в органів Державної казначейської служби України (надалі — Казначейство) може виникнути до замовника ряд питань, зокрема, якими нормами законодавства керувався замовник під час прийняття рішення про укладання договору без проведення спрощеної закупівлі або процедури закупівлі та яким чином замовник може підтвердити своє рішення? *Детальніше вищеописані ситуації розглянемо у статті.*

Вимоги Закону до вартісних меж для застосування процедур закупівель / спрощених закупівель

Замовники, визначені пунктами 1-3 частини 1 статті 2 Закону, за умови, що вартість предмета закупівлі **товарів і послуг дорівнює або перевищує 200 тис. грн, а робіт — 1,5 млн грн, застосовують процедури закупівель**, визначені статтею 13 Закону. У випадку, якщо вартість предмета закупівлі дорівнює або **перевищує 50 тис. грн** та є меншою за вартість, що встановлена у пунктах 1 і 2 частини 1 статті 3 Закону, замовники проводять **спрощену закупівлю**, порядок якої регламентовано статтею 14 Закону.

Крім цього, частиною 7 статті 3 Закону передбачено **виняткові ситуації, в яких замовники можуть не застосовувати спрощені закупівлі**, навіть якщо сума предмета закупівлі дорівнює або перевищує 50 тис. грн, але є меншою за вартість, встановлену в пунктах 1 та 2 частини 1 статті 3 Закону.

У разі здійснення закупівлі у випадках, передбачених частиною 7 статті 3 Закону, замовник обов'язково оприлюднює в електронній системі закупівель відповідно до статті 10 Закону **звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель**.

Реєстрація бюджетних зобов'язань за умов непроведення спрощеної закупівлі

Серед переліку, що визначений частиною 7 статті 3 Закону, за якою придбання замовником товарів, робіт і послуг здійснюється без застосування порядку проведення

спрощених закупівель, найбільш розповсюдженими вважаю такі підстави:

якщо було **двічі відмінено спрощену закупівлю** через відсутність учасників;

якщо роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання за наявності одного з таких випадків:

- **відсутність конкуренції з технічних причин;**
- існує необхідність **захисту прав інтелектуальної власності;**
- укладення договору про закупівлю з постачальником «останньої надії» на постачання електричної енергії або природного газу;

якщо існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з:

- **виникненням об'єктивних обставин**, що унеможливають дотримання замовниками строків для проведення спрощеної закупівлі;
- **оскарженням прийнятих рішень**, дій чи бездіяльності замовника після оцінки тендерних пропозицій учасників, в обсязі, що не перевищує 20 відсотків від очікуваної вартості тендеру, що оскаржується;

якщо здійснюється закупівля **послуг з адвокатської діяльності**.

Припустимо, що замовнику необхідно здійснити закупівлю послуг з розподілу електричної енергії за кодом ДК 021:2015 — 65310000-9 «Розподіл електричної енергії» на суму 75 000 грн.

Як бачимо, сума закупівлі перевищує 50 тис. грн та є меншою 200 тис. грн, що є підставою для проведення спрощеної закупівлі відповідно до статті 14 Закону. Однак необхідно звернути увагу на сутність предмета закупівлі — послуги з розподілу електричної енергії.

Послуги з розподілу електричної енергії надаються операторами систем розподілу (суб'єктами природних монополій) за тарифами, які встановлюються Національною комісією, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі — НКРЕКП). Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1470) територія провадження діяльності оператора системи розподілу визначається за місцем розташування об'єктів електроенергетики, призначених для розподілу електричної енергії, що перебувають у власності ліцензіата, та до яких приєднані електричні мережі споживачів, які живляться від мереж ліцензіата. При цьому **територія провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії** за регульованим тарифом із зазначенням переліку адміністративно-територіальних одиниць **затверджується постановою НКРЕКП** про видачу відповідної ліцензії по кожному постачальнику. Таким чином, **на кожній окремій території діє лише один розподільник** (суб'єкт, що надає послуги з розподілу електричної енергії), з яким споживачі (у тому числі бюджетні

установи та організації) можуть укласти договір на розподіл електричної енергії за регульованим тарифом.

Для здійснення закупівлі вищеописана ситуація означає, що конкуренції на послуги з розподілу електричної енергії на певній території немає з технічних причин — відсутні інші надавачі аналогічних послуг.

Отже, замовник має право скористатись абзацом 4 пункту 2 частини 7 статті 3 Закону, де зазначається, що придбання замовником товарів, робіт і послуг, вартість яких дорівнює або перевищує 50 тис. грн та є меншою за вартість, встановлену в пунктах 1 та 2 частини 1 статті 3 Закону, здійснюється без застосування порядку проведення спрощених закупівель, у разі, **якщо роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання за відсутності конкуренції з технічних причин.**

У такому випадку замовник укладає договір послуг з розподілу електричної енергії за кодом ДК 021:2015 — 65310000-9 «Розподіл електричної енергії» на суму 75 000 грн без застосування спрощеної закупівлі, але з обов'язковим оприлюдненням в електронній системі закупівель **звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.**

Після укладення такого договору замовник відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (надалі — Порядок № 309), подає до органів Казначейства необхідні підтвердні документи для реєстрації бюджетних зобов'язань.

Зважаючи на те, що договір про закупівлю послуг з розподілу електричної енергії **укладено без застосування спрощеної закупівлі**, замовник на підставі пункту 2.2 Порядку № 309 повинен **протягом 7 робочих днів** з дати взяття бюджетного зобов'язання (укладання договору) подати до відповідного органу Казначейства Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів та оригінали документів або їх копії, засвідчені в установленому порядку, що підтверджують факт узяття бюджетного зобов'язання.

При поданні необхідних документів до органів Казначейства в останніх може виникнути питання: чому не проведено спрощену закупівлю, адже сума договору перевищує 50 тис. грн? Таке питання до замовника є доречним, тому що, беручи до уваги суму закупівлі та керуючись статтею 7 Закону, працівнику Казначейства слід було б до здійснення оплати за договором про закупівлю перевірити наявність річного плану закупівлі та звіту про результати проведення процедури закупівлі, що підтверджує проведення спрощеної закупівлі.

Приклади оформлення документів замовника, в яких зазначаються підстави непроведення спрощених закупівель

Для підтвердження правомірності своїх дій в даній ситуації замовник може разом з договором надати до органу Казначейства **копію рішення тендерного комітету (або уповноваженої особи)**, в якому буде міститись обґрунтування причин, чому спрощена закупівля, визначена статтею 14 Закону, не проводилась. Наведемо **приклад основного тексту обґрунтування рішення замовника** про закупівлю послуг з розподілу електричної енергії без застосування спрощеної закупівлі (Приклад 1).

Приклад 1 **протокол № 1 від 15 березня 2021 року** **щодо прийняття рішення уповноваженою особою ***

Начальник господарського відділу Іванов Іван повідомив про необхідність закупівлі послуг з розподілу електричної енергії за кодом ДК 021:2015 — 65310000-9 «Розподіл електричної енергії» на суму 75 000 грн. Крім цього, він зазначив, що відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1470) територія провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії за регульованим тарифом із зазначенням переліку адміністративно-територіальних одиниць затверджується постановою НКРЕКП про видачу відповідної ліцензії по кожному постачальнику.

Відповідно до постанови НКРЕКП від 09.07.2020 № 1269 право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії на території м. Новояворівськ Яворівського району Львівської області підтверджується відповідною ліцензією, виданою ТОВ «НАФТОГАЗ ТЕПЛО», який є єдиним суб'єктом, що надає послуги з розподілу електричної енергії на зазначеній території.

З метою організації закупівлі послуг з розподілу електричної енергії та керуючись пунктом 2 частини 7 статті 3 Закону,

ВИРІШЕНО:

- 1. Закупівлю послуг з розподілу електричної енергії здійснити за кодом ДК 021:2015 65310000-9 «Розподіл електричної енергії» без використання електронної системи закупівель та оприлюднити в електронній системі закупівель Звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до статті 10 Закону.*
- 2. Затвердити відповідні зміни до річного плану закупівель на 2021 рік та внести до нього закупівлю за кодом ДК 021:2015 65310000-9 «Розподіл електричної енергії» шляхом заповнення всіх необхідних полів у формі річного плану в електронній системі закупівель.*
- 3. Оприлюднити зміни до річного плану в електронній системі закупівель протягом 5 робочих днів з дня їх затвердження.*

*Примітка: * текст протоколу наведено для прикладу, та не є обов'язковим до застосування.*

Окрім того, що замовник може подати до органу Казначейства копію рішення у вигляді протоколу (див. Приклад 1), також у Реєстрі бюджетних зобов'язань у графі «Примітка» можна зазначити інформацію стосовно підстав укладення договору без застосування електронної системи.

Згідно з Додатком 1 Порядку № 309 у графі «Примітка» зазначається інформація про зареєстроване бюджетне зобов'язання, що не відображена в інших графах (номер додаткової угоди, дата і номер наказу про затвердження Переліку кодів економічної класифікації видатків, за якими здійснюються видатки без подання підтвердних документів, стаття Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, затвердженого наказом Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.08.2005 за № 902/11182, тощо).

У разі наявності підстав незастосування спрощеної закупівлі замовник має право зазначити у графі «Примітка» інформацію про відповідні підстави (Приклад 2).

Приклад 2

Реєстр бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів
 від 22 березня 2021 року № 38 (наприклад)
Дані бюджетних зобов'язань

№ з/п	КЕКВ/ ККК				Дані бюджетного зобов'язання					Примітка	
					дата документа	номер документа	строк дії договору	сума (грн)	попередня оплата (грн)	інформація про закупівлі	інші суттєві умови
1	2	2	7	3	17.03.2021	1183	17.03.2021-31.12.2021	75000,00		00	пункт 2 частини 7 статті 3 Закону

Потрібно також зазначити, що згідно з Додатком 1 Порядку № 309 у графі «Дані

бюджетного зобов'язання: інформація про закупівлі» **поставляється ознака «00», якщо бюджетне зобов'язання взято розпорядником бюджетних коштів без застосування** процедур закупівель / **спрощених закупівель**.

Обґрунтування, чому замовник не проводить спрощену закупівлю, зазначати у договорі немає потреби, адже воно вже міститься у рішенні замовника, оформленому у вигляді протоколу.

Висновки

Отже, замовник має право, керуючись частиною 7 статті 3 Закону, укласти договір на суму, яка дорівнює або перевищує 50 тис. грн але є меншою 200 тис. грн (для товарів і послуг) та 1,5 млн грн (для робіт), без застосування спрощеної закупівлі, але з оприлюдненням звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

При реєстрації бюджетних зобов'язань за такими договорами замовник, як підтвердження правомірності своїх дій, може подати до органу Казначейства копію рішення (протоколу) із обґрунтуванням причин незастосування спрощеної закупівлі, а також зазначити підставу непроведення спрощеної закупівлі у Реєстрі бюджетних зобов'язань.

Під час аналізу Закону України «Про публічні закупівлі» виникає багато питань? [Реєструйтесь](#) на навчання **Академії Радник** та отримуйте тільки вичерпні та практичні відповіді.